

ኤርትራዊ ምሕዘነት

ዕለታዊ ልሳን ሃገራዊ ምሕዘነት ኤርትራ (ሃ.ም.ኤ)
ነሐሴ-መስከረም 2003 ዓ.ም. 5ይ ዓመት ቁጽ 17

ርእሰ ዓንቀጽ

ዕለታዊ ልሳን ሃገራዊ ምሕዘነት ምዕራብ ናይ ኩሎም ተቃዋሚ ውድባትን ምንቅስቃሳትን ሲቪካዊ ማሕበራትን ምሁራንን ግዳሳት ሃገራዊ ደረጃ ላይ ውሳኔ ተቃዋሚ ውድባት ወይ ሲቪካዊ ማሕበራት ወይ ውልቀሰባት ምሁራንን ግዳሳት ሃገራዊ ደረጃ ላይ ክኸሉን።

ምዕራብ ምሕዘነት ሃገራዊ ልዩልታት ኤርትራ ኣብ ታሪኽ ሓድነታዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ዓቢ ዝላ ንቅድሚት እዩ። እዚ ድሕሪ ከባቢ ናይ ፍርቂ ዘመን ህዝብና ንሓድነት ተቃላኲ ልዩልታቱ ዝገበሮ ተጋድሎ ዝተረጋገጸ ሓድነት እዚ ብቀሊሉ ዝተረጋገጸ ኣይነበረን። እዚ ንኹሉ ዓቅምታት ሰውራና ኣብ ክሊ ስራሕ ሃገራዊ ግንባር ብምጥርናፍ ብቐዳምነት ኣንጻር ናይ ሓባር ምልካዊ ስርዓት ህግደፍ ዘቅነዎ ግንባር እዚ ንሕሉፍ ናይ ምንጽጻግን ዘይሃናጺ ምውድዳራትን ኣሉታዊ ተመክሮ ብሃናጺ ናይ ምክብባርን ምትሕግጋዝን ውድባዊ ነጻነት ናይ ነፍስ ወከፍ ተቃላኲ ልዩል ይዕብ ይንኣስ ብዘደገፍሰ ብምክባርን ዝተበገሰ ምሕዘነትዚ ብናይ ገዛእ ርእሱ ቃልሲታት ጥራሕ ዝተረጋገጸ ኣይነበረን። እንታይ ደኣ ብጸረ-ህዝብን ጸረ-ደሞክራሲን ኩናት ዘባረዐ ስርዓት ህግደፍ ንህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኣብ ሓደጋ ዘሳጠሐ ኣብ ዞባና ዝተኸሰተ መጠነ ሰፊሕ ኣዕናዊ ኩናት ብክውንን፡፡ ንክምስረት ኣብ ምቅልጣፍ ናቱ ኣገዳሲ ኣስተዋጽኦ ከም ዝነበሮ ዘይከሓድ ሓቂ እዩ። እዚ ነንሕድሕዱ ብምቅብባርን ምክብባርን ናይ ሕብረ-ውድባዊ /ሰልፋዊ/ ናይ ፖለቲካዊ ደሞክራሲ ተመክሮ ብብግዝዮኡ እናተመከሮን እንዳላማዕባን ዝመጸ ኣውንታዊ ሓድነታዊ ተመክሮዚ ሓዘ እናተገዳዘ እንክለዎ ብሰንኪ፣ ካብ ኩናት ወጻኢ ክክብር ዘይክእል ስርዓት ህግደፍ ዝተባርዐ ናይ ኤሪትሮ-ኢትዮጵያ ኩናት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ኣብ ከቢድ ሓደጋ ወዲቁ ውሽጣዊ ግርጭታት እቲ ገዛኢ ስርዓት ተተኮሱ ሓደሽቲ ምዕባላታት ዝተኸሰቱ። እዚ ምዕባላታት እዚ ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ጥራሕ ዘይኮነስ ኣብ ወጻኢ እውን እንተኸሰኑ ነቲ ስርዓት ዝደግፉ ካብ ዝነበሩ ይኹኑ ዘይደግፉ ዝተፈላለዩ ምንቅስቃሳትን፣ ሲቪካዊ ማሕበራትን ህዝባዊ መጋባደታትን (Public Forum) ምሁራን ግዳሳት ሃገራዊ ደረጃ ጋዜጠኛታትን ብብዝሒ ኣብ መድረኽ ወጺኦም ተቃዋሚታቶም ከሰምዑ ዝኸኑ። ምሕዘነት ሃገራዊ ልዩልታት ኤርትራ ነዚ ኣብ ሃገርና ዝተኸሰተ ቅልውላው እዚ ንቃልስና ናብ ሓድሽ ምዕራፍ ዘሰጋግር ምዕባላታት እዘን ኣብ ጸብጻብ ብምእታው ተደላይነት ዝሰፍሐ ናይ ተቃዋሚ ግንባር ዝረጋገጸሉ መድረኽ ብምርኣይ እዩ ኣብቲ ሽዑ ካብቲ ስርዓት ዝተፈልየ ተቃዋሚ ዝገበረ ህግሓኤ ሰልፊ ደሞክራሲ ኣትሒዞ ኩሎም ምንቅስቃሳትን ሲቪካዊ ማሕበራትን ምሁራንን ኣገደስቲ ውልቀሰባት ሃገራዊ ደረጃ ዝሳተፍሎ ሰፊሕ ሃገራዊ ምዕራፍ ክገበር ንኹሎም ዝምልከቶም ኣካላት ጸውዒት ዝገበረ። ነዚ ታሪካዊ ጸውዒት እዚውን ምስ ኩሎም ዝምልከቶም ኣካላት ብሓባር ተግባራዊ ንምግባር እውን እዩ ተበግሶ ብምውሳድ ኣብ ወጻኢ ምስ ዝተፈላለዩ ተቃዋሚ ኣካላት ሃናጺ ናይ ልዝብ ፍልጠና ርኽክባት ብምክያድን ንምዕዋቱ ኣብ ህዝባውን ዲፕሎማሲያውን መዳያት ከይተረፈ ጽዑቕ ምንቅስቃሳት ዘካየደ።

ምሕዘነት ሃገራዊ ልዩልታት ኤርትራ ኣብ ትሕቲዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ታሪካዊ ኩነታትን ምቅርራባትን እንክለዎ እዩ እቲ ኣብ 5ይ ሰራዕ ኣሰባላብ መሪሕነት ንውሽጣዊ ሓድነት ልዩልታት ሰውራናን ህዝብናን ብኣሉታ ዝጸለወ ተርእዮ ዝተኸሰተ። ሃገራዊ ምሕዘነት ኤርትራ እዘን ዝጸንሐ ናይ ገዛእ ርእሱ ሕጽራታትን ካብ ቁጽጽሩ

ወጻኢ ዝኾነ ዝገጠሞ ጸገማትን ተደማሚሩ ጉዕዞ ተበግሶ ሓድነታዊ ቃልስና ልሙጽ ኮይኑ ብኣግኡ ኣብ መዕረፊኡ ንክይበጽሕ ግዚያዊ ጸገማት ከጋጥምዎ ኮይኑ ከምዝጸነሐ ዘይከሓድ ሓቂ እዩ። ነዚ ብቃልሲ ብምስጋር ሕጂውን ንምዕዋት ሃገራዊ ዋዕላ ብዘሎዎ ዓቕሚ ኩሉ ካብኡ ዝጥለብ ዘበለ ከማልእ እጃሙ ከበርክት ኣብ ምንቅስቃስ ይርከብ ኣሎ።

እዚ ኮይኑ እቲ ኩውን ሓቂ ገለገለ ሃገራውያን ነዚ ግዚያዊ ጸገማትዚ መዝሚዞም ነዚ ኣብ ትሕቲ ጽላል ሃገራዊ ምሕዝነት ኤርትራ ኣብ ክለ ሰፊሕ ሃገራዊ ግንባር ተጠርኒፉ ዝቃለስ ሓይልታት ኣብቲ ዝካየድ ዘሎ ሃገራዊ ቃልሲ ዘሎዎም ግድን ኣብ ምውዳብ ሃገራዊ ዋዕላ ክጸወትዎ ዝኸእሉ ተራን ብምንእኣስን ንዕኡ ሰጊርካ ሃገራዊ ዋዕላ ባዕልኻ ናይ ምስልሳል ዝንባሌታት ክቅልቀሉን ብውሽጥ ውሽጥን ብቅሉዕን ጎስጓጎት ካብ ምክያድ ኣትሒዞም ክሳብ ንነብሶም ከም ወከልቲ ናይ መላእ ህዝቢ ብምቁጻር ብስም ህዝቢ ዝምደር ደረቱ ዝሓለፈ ኣረኣእያታት ብብግዝየኡ ብሎቕ ይብሉ ከምዝጸንሑን ከምዘለዉን ዘይካሓድ ሓቂ እዩ። ሃገራዊ ምሕዝነት ኤርትራ ነዚ ሹሉ ብጽዋናን ብትዕግስትን ክሰምዖን ክከታተሎን ከምዝጸነሐ እውን ዝፍለጥ እዩ። ሃገራዊ ምሕዝነት ኤርትራ እቲ መርሖ ናይ ቃልሲ ክሳብ ናብ ዘደድሊ መኣዝን ዘይከደ ከኣ ንኹሉ ብምጽውዋርን ምክእኣልን ርእዩ ክሓልፎውን ጸገም ኣይነበረን። ስለዝኸነውንዮ ተቐዳዲሙ ኣብ መልስታት ምሃብ ዘይተሃወሽ። ሕጂውን “ክምብል በለ እምበር ኣይተኸዓወን” ከምዘበሃል ሰኣን እኹል ሓበሬታ ዝጣሃል ብዙሕ ክኸውን ስለዝኸእል ኩልና እህን ምሂን ኢልና እቲ ቅኑዕ መርሖ ኣብ ምትሓዙ እጃምና ክንጸወት ስለዘለና ኣብዞም ዝተጠቀሱ ጉዳያት ብሸኽኻና ዝተወሰኑ ነገራት ኣልጻልና ክንዛረብ ንፊቱ። መጀመርያ እቶም ናብዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቀሱ ጫፍ ዝበጽሑ ኣታሓሳስባታት ክበጽሑ ካብ ዝገበሩ ረቋሒታት ሓደ፣ እቲ ኣብ ውሽጢዚ ትሽዓተ ኣዋርሕ ሃገራዊ ምሕዝነት ኤርትራ ዘሓለፎ ክውንነት (ጸገማት) ናቱ ተራ ዘሎዎ ምዃኑ ዘይካሓድ ሓቂ እዩ። እዚ ይኹን ደኣ እምበር ዝኾነ ብቁዕዮ ዝብል ውልቀሰብ ምሁር ይኹን ግዳስ ሃገራዊ ሃ.ም.ኤ ኣብ 5ይ ስሩዕ እኼባ ኣትሒዞ ብድሕራኡን ዝነበረ ናይ ገዛእ ርእሱ ሕጽረታትን ካብ ቁጽጽሩ ወጻኢ ዝገጥምዎ ጸገማትን ብጉቡእ ገምጊሙ ምሕዝነት ምስ ኩሉ ድኽመታቱ ብቐዳምነት ነዚ ብኸንደይ ቃልሲ ዝተበጽሐ ናይ ሃ.ም.ኤ ኣውንታዊ ሓድነታዊ ጉዕዞ ብምዕቃብን ብምሕብሓብን ዝህልዎ ሕጽረታት ብሃናጺ መንገዲ ክማዓራረዩ ብምቅላስን ክንድታ ዓቕሙ መሪሕ ግዲኡ ንምጽዋት እዩ ብቐዳምነት ክረባረብ ዝግባእ። ካብዚ ሓሊፉውን ምስቶም ኩሎም ካልኣት ሃገራዊ ሓይልታት ሲቪካዊ ማሕበረሰባት ናብቲ ክበጽሕ ዘሎዎ ናይ ሃገራዊ ዋዕላ መድረኽ ከሰጋገሩ ናቱ ኣውንታዊ ተራ ብምጽዋት ዝብጸሕ ደኣምበር ንዕኡ ሰጊርካ ወይ እውን ንዕኡ ተርኡ ኣነኣኢስካ ንነብሸኻ ከም ሓደ ወኪል ናይ መላእ ህዝቢ ቆጻርካ ንሕቶ ውክልና ብሕጋውን ፖለቲካውን ዓይኒውን ኣብ ግምት ከየእቶኻ ብናይ ህዝብኝነት (Populist) ኣታሓሳስባታት ተዓብሊኹኪ ምምዳር ንዝሰፍሐ ምጥርናፍ ሃገራዊ ሓይልታት ሲቪካዊ ማሕበራትን ምሁራንን ግዳሳት ሃገራውያን ዝረጋገጹ ሃገራዊ ዋዕላ ንምዕቃብ ወይ ንምውሓስ ዝሕግዝ ኣይኮነን። እዚ ኣተሓሳስባዊ ብሓፊሻ ነቲ ብኹሉ መልክዓት ዝቃለስ ዘሎ ተቃውሞ ሓይልታት ኤርትራ ግቡእ ግዲኡ ንክይጸወት ብምግባር ካልኣዊ ፍልልያቱ ኣብ ክንዲ ብብቐዓት ንክእርንብን ክውግንን ዝሕግዞ መሊሱ ክዓሙቕን እቲ ዋዕላ ክንተትን እዩ ዝገብር።

ነዚ ሃገራዊ ሓይልታትዚ ተርኡ ኣትሒትካ ብምርኣይ ተራኻ ከኣ ኣዕቢኻን ከምወሳኒን ገርካ ብምቁጻር ኣብዚ ሕጂ ዘለናዮ ኣታሃልዎ ህዝቢ ብፍንው ዘይኮነስ ብውዳብ ፖለቲካዊ ሓይልታቱን ምንቅስቃሳቱን ሲቪካዊ ማሕበረሰባቱን ምሁራንን ግዳሳት ሃገራውያን ተቃለስቲ ውልቀሰባትን ኣቢሉ ዝምሰል ምዃኑ ምዝንጋዕ ትኽክል ኣይኮነን። ብስም ወከልቲ ህዝቢ ንሕና ኢና እናተባህለ ዝካየድ ዘይቅኑዕ ጎስጓጎት ብተግባር ሃገራዊ ዋዕላ ብናይ ኩሎም ተቃውሞቲ ግቡእ ተሳትፎን ዓወትን ክወጽእ ዝገብር ዘይኮነስ ብጸቢብ ጉጅላዊ ፣ ወገናዊ ፣ ትምክሕታዊ ፣ ከምኡውን ጸቢብ ዘይደሞክራሲያዊ ኣታሓሳስባት ክሰፍንን ልዕልና ናይዚ ኣታሓሳስባዊ ገዛኢ ክኸውን ካብ ምግባር ካልእ ትርጉም ዘለዎ ኣይመስልን። ናይዚ ሹሉ ሕመረት በዚ-በለ-ብቲ ሕቶ ስልጣን ኮይኑ ሃ.ም.ኤ ሕቶ ስልጣን ክብሕት ስለዝደሊዮ ኢሉ ይኸሰስ ደኣምበር እቲ ሓቂ ብግምጣሉ ከይከውንዮ ዘሰግእ። ንሕና ከም ሃገራዊ ምሕዝነት ኤርትራ እዚ ኣታሓሳስባዊ ሳኣን ብቁዕ ሓበሬታን ኣፍልጦን ዝገበር እንተደኣ ሃልዩ ኮይኑ ነቶም ኩሎም ብዛዕባዊ ጉዳያትዚ ኣልጻሎም ስግኣታቶም ዝገልጹ ግዳሳት ወገናት ምናልባት ካብ ስግኣታቶም ከናግፎኦም ዝኸእላ እንተደኣ ኮይነን ክነረጋግጹሎም እንደሊ ክልተ ኣገደስቲ መሰረታውያን ነጥብታት ክክልዕል ንፊቱ።

1. መጀመሪያ ብሃገራዊ ምሕዝነት ኤርትራ ወጻኢ ዘላ ሽማግሌ ብዛዕባ ምርግጽ ሃገራዊ ዋዕላ ብዝምልከት ምስ ኩሎም ዝምልከቶም ኣካላት እትዝቲ ናይ ሃገራዊ ምሕዝነት ኤርትራ ናይ ዘተ ሽማግሌ ደኣምበር ናይ መላእ ተቃውሞቲ ሓይልታትን ምንቅስቃሳትን ሲቪካዊ ማሕበረሰባትን ምሁራንን ግዳሳት ሃገራውያን ውልቀሰባትን ናይ ዘተ ሽማግሌ ወይ ናይ ሃገራዊ ዋዕላ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ኣይኮነትን። ዕማም ናይዚ ሽማግሌ እዚ ከኣ ካብ ብኸመይ ነዚ ዋዕላ እዚ እተሰናድኦ ሽማግሌ ካብ ኩሎም ተቃውሞቲ ኣካላት ትቀውም ኣትሒዛ ክሳብ እንታይ ዛዕባታት እቲ ዋዕላ የጠቓልንን ብኸመይ ናብኡ ንምብጻሕን ንምዕቃቱን ብፖለቲካውን ዜናውን ዲፕሎማሲያውን ቁጠባውን ቅድመ ተደላይነታት ብኹሎም ዝምልከቶም ኣካላትን ካብ ፈተውትን ምድላዎት ይግበርን። ኣበይ ቦታን ብኸንደይ ዓቕሚ ተሳታፊይን ክእቶ ይኸውንን ሓሳባት እተዋህልንን ኣብ ናይ ሓባር ተረድኦ ንክትበጽሕን ጥጡሕ ባይታ ንምፍጣር ርኽክባትን ምምያጣትን እተካይድ ናይ ሃ.ም.ኤ ናይ ልዝብ ሽማግሌ ደኣ እምበር ንክልኣት ተኪእ እትውሰን ሽማግሌ ኣይኮነትን። እዚ ጥጡሕ ባይታ ናይ ምፍጣር ቅድመ ተደላይነታትዚ ምስተረጋገጸ ኣሰናዳኢት ሽማግሌ ቆይማ ነዚ ጥጡሕ ባይታዚ ናብ ጭቡጥ ተግባራዊ ዕማም ንምስጋር ኩሉ ነቲ ሃገራዊ ዋዕላ ዘድሊ ዕማማት ሲኢላ ሕቶ ውክልና ብፍትሓውን ርትዓውን መንገዲ መሊላ ንምርግጽ ትረባረብ።

2. ቅድሚያ ሹሉን ልዕሊ ሹሉን እቲ ቀንዲ ዕማም ናይ ሃገራዊ ዋዕላ ንሓድነት ህዝብን ሃገርን ኤርትራ ዘውሕሱ ኣብ መሰረታዊ ሃገራዊ መቆሚያታት ንምስምማዕ ዘተ ምክያድ እዩ። ናብዞም ናይ ህዝቢ ኤርትራ ሕመረት ወይ ዓንድታት ናይ ሓድነት ዝኾኑ ዲሞክራሲያዊ መሰላት እዚአቶም ኣብ ናይ ሓባር ምርድዳእ ምስ ተበጽሖ ብሓደ ፖለቲካዊ ቻርተር ወይ መደብ ዕዮ ብኸመይ ነዚ ዲክታቶርያዊ ስርዓት ንምውዳቕን ናብ ምምስራት ጊዚያዊ መሰጋገሪ መንግስቲ ንምብጻሕ ሓቢርናን ንቃለስ ብውጽኢቲ ቀጺሉ ዝሰራዕ ጉዳይ እዩ። እዚአም ኩሎም ፍታሕ ምስረኽቡ ሕቶ ፖለቲካዊ ስልጣን ብዙሕ ዘዛርብ ኣይመስለናን። ንመሰላት ህዝቢ ኤርትራ ዘውሕሱ መሰረታዊ ሃገራዊ መቆሚያታት ኣብቲ ዋዕላ መልሲ ምስረኽቡ እዚ ተሰጊሩ ብሓባር ናይ ምቅላስ ሕቶ ኣብቲ ናይ መጨረሻታ መልሲ ዝግበረሉ መድረኽ ምስተበጽሖ ዝኾነ ሓይሊ ይኹን ግዳስ ሃገራዊ ውልቀሰብ ኣብቲ ናይ ሓባር ቃልሲ ዝእተወሉ ግንባር ብፍቃድኻነቲ ክኣቲ ቅሩብነቲ ኣብ ዝርአዮሉ ከምቲ ልክዕ ምስዝነት ኣብ ውሽጡ ንሕቶ ፖለቲካዊ ስልጣን ንንፍስ ወከፍ ሓይሊ ብቅኑዕን ፍትሓውን መንገዲ ብልዝብ ዝፈትሖ ዝፍታሕ ደኣምበር ምስዝነት ብኢደ ወንኡ ንበይኑ ኣይውስንን ጥራሕ ዘይኮነስ ዘይፍትሓውን ዘይመዓርነታውን መንገዲ እውን ኣይክተልን። ምስዝነት ንዝኾነ ሓይሊ ማዕረቲ ከበርክቶን ከወፍዮን ዝክእል ዓቕሚ ነፍስ ወከፍ መሰሉ ሕልው ክኸውን እዩ ዝቃለስ። ኣብ መጀመርታ እውን ሃ.ም.ኤ ነዚ ሕቶዚ ኣብ ውሽጡ በዚ መንገዲዚ እንተዘይፈትሕ ነይሩ ክሳብ እዚ ሕጂ በጺሕዎ ዘሎ ክውንነት እምበይበጽሖን ነይሩ። ስለዚ እዚ ጉዳይዚ ብዙሕ ዘዛርብን ክንድዚ ዝኣክል ዘመድር ክኸውን ዘሎዎ ኣይመስለናን። ሃ.ም.ኤ ኣብ ውሽጡውን እንተኾነ ነዚ ሕቶዚ ብዝምልከት ሕቶ ውክልና ናይ ነፍስ ወከፍ ውድብ ወይ ሰልፊ ፍትሓውን ርትዓውን (Just and Fair) ብዝኾነ ኣገባብ ብዝሓሸ መንገዲ ከማዕብሎ ካብ 5ይ ስራዕ ኣኼባ ላዕለዊ መሪሕነት ኣትሒዙ ውሳኔታት ዘለዎ ኮይኑ ኣብ ናይ መጨረሻ መልሲ ኩበጽሖ መጽናዕ ትታት ዘካይደሉ ዘሎ ጉዳይ እዩ። ብዛዕባዚ እቲ ፍርሒ ካብ ሃ.ም.ኤ ክኸውን ዘለዎ ዘይኮነስ ብኣንጻሩ ካብቲ ብስም ህዝቢ እናተመደረ ኣብ ጭቡጥ ኣታሃልዎና ሕቶ ውክልና ትክክለኛ ትርጉሙ ከየትሓዘ ካብ ደረቲ ዝሓለፈ ጥርጠራታትን ሰግኣታትን ዝግበር ሸኻት ኣብ ልዕሊኡ እውን ሰግኣታትን ጥርጠራታትን ከልዕል ከምዝክእል ክዝንጋዕ ኣይግባእን። እዚ ክንብል እንከለና ዝኾነ ግዳስ ሃገራዊ ሰግኣታቲ ወይ ጥርጠራታቲ ኣይገልጽ ማለትና ኣይኮነን። እዚ ናቲ መሰልዮ። ቅድሚያ ሹሉ ግን ሃሹሉ ገልቢጥካ ብኹሉ ሸኻት ምርኣይን ምጽናዕን ግን ናይ መጀመርያ ተግባርና ክኸውን ይግባእ። ስለዝኾነ ከኣዩ ዕማም ምዕዋት ሃገራዊ ዋዕላ ናይ ኩሎም ተቃዋሚቲ ውድባትን ምንቅስቃሳትን ሲቪካዊ ማሕበራትን ምሁራን ግዳሳት ሃገራዊያን ደኣ እምበር ናይ ውሱናት ተቃዋሚቲ ውድባት ወይ ሲቪካዊ ማሕበራት ወይ ውልቀሰባት ምሁራንን ግዳሳት ሃገራዊያንን ኣይኮነን ንብል። እዚ እንተዘይኮይኑ ሓደ ንሓደ ግዲኡ ኣናኣኢሱ ወይ ሰጊሩ ንግርጭታት ሕብረተሰብናን በብግዚኡ ኣብ ተቃለስቲ ሓይልታቶም ዝክሰቱ ውሽጣዊ ጸገማትን ኣፈታትሖኦምን ብግቡኡ ተገንዚብካን እንተብቑዕካ ኣብ ምእላዩ ተራኻ ተጻዊትካን ህዝቢ ንቁሕ ተሳትፍኡ ዘረጋግጹል መስርሕ ብምጥማት ዝሰፍሖ ምጥርናፍ ክገብር ዝክእል መርሖ ሓድነት ብምክታል ምቅላስ እዩ እቲ ቅኑዕ መንገዲ። ካብዚ ወጻኢ ርትዓውን ስነፍልጠታውን ዘይኮነ ኣብ ጽቡቕ ባህግታት ናይ ህዝቢ እናተገጠልጠልካን ስምዒታቶም እናመዘመዘካን ብጸቢብ ውልቃዊ ወይ ጉጅላዊ ሕሳባት ዝህንደስ ኣካይዳታት እንትርፎ ንውድቀት ንዓወት ሃገራዊ ዋዕላ ኣየረጋግጽን። ስለዝኾነ ከኣ ቅድሚያ ዝኾነ ግምታት ናትና ሂብና ብይኸውን ምዝራብን ምጽሓፍን ኩልና ኣብ ሃናጺ ናይ ልዝብ መኣዲ ኣቲና እንተተረዳዳእና ደኣ እዩ ዝሓይሽ እምበር ኣብዚ ዘሎናዮ መድረኽ ብዝኾነ ሸኻ ውድብ ይኹን ውልቀሰብ ብዘየገድስ ሕቶ ፖለቲካዊ ዲሞክራሲ ንምፍታሕ እንዳተቃለስና እንከለና ናይ ዓብላንን ተዓብላልን ባህሪይን መንፈስን ወይ ከኣ ንገለ ሸኻት ብፍላጥ ይኹን ብዘይፍላጥ ተርኣም ብምሕጻር ይኹን ወይ ምውሳንን (ምስጋርን) ክረኣ እንተዳኣ ኾይኑ መንገዲ ሓድነትን ዓወትን ብጣዕሚ ነዊሕን ዝተሓላለኸን ከቢድን እዩ ዝኸውን። ስቓይ ናይ ህዝብና ኸኣ ብኡ መጠን እዩ ቅልጡፍ ፍታሕ ሃሽይረክብ ዝገብር።

ሙሉእ ትሕዝቶ

መጽሔት ኤርትራዊ ምስዝነት ቁጽሪ 17

ኣብ ቀረባ እዋን ክትዝርጋሕ እያ።